

การประเมินโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP Model กรณีศึกษาชั้นปีที่ 2

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

The Project Evaluation on the Teacher Production for Local Development Using CIPP Model for the Case of Second Year Students at Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

ชวนคิด มะเสนะ, จินณวัตร ปะโกทัง, ธิดารัตน์ จันทะทิน, เสวตากรณ์ ตั้งวันเจริญ, วิไลวรรณ พรหมสีไหม
Chuankid Masena, Jinawata Pakotang, Thidarat Jantahin, Sawetaporn Tangwoncharern, Wilaiwan Promseemai

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Faculty of Education Ubon Ratchathani Rajabhat University

บทคัดย่อ

วิจัยการประเมินโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP Model กรณีศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินการโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ จำนวน 168 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP Model กรณีศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต 2) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการโครงการพบว่า (2.1) ด้านภาวะแวดล้อม ปัญหา พบว่า ในการดำเนินการจัดกิจกรรมกระชั้นชิดเกินไปควรมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าหรือควรให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อน และในการดำเนินการควรจัดโครงการในช่วงเปิดภาคเรียนใหม่ (2.2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ปัญหา พบว่า ในบางกลุ่มมีนักศึกษาสาขาเดียวกันมาก ควรจัดให้นักศึกษาแต่ละสาขาเพื่อจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันหลายสาขามากขึ้น (2.3) ด้านกระบวนการ ปัญหา พบว่า รูปแบบของกิจกรรมในแต่ละฐานมีความซ้ำซ้อนกันในบางเรื่องทำให้ไม่น่าสนใจ ควรมีการกำหนดกิจกรรมในแต่ละฐานให้ชัดเจน และกำหนดระยะเวลาให้มีความกระชับ (2.4) ด้านผลผลิต ปัญหา พบว่า ระยะเวลาในการเข้าปฐมนิเทศกับวิทยากรครูดีเด่นสั้นเกินไป ควรกำหนดระยะเวลาให้มากขึ้นและมีโอกาสในการร่วมเรียนรู้และแลกเปลี่ยนมากขึ้น

คำสำคัญ: การประเมินโครงการพัฒนาครู, การผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น, รูปแบบ CIPP Model คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ABSTRACT

The project evaluation on the teacher production for local development using CIPPA Model aimed to assess objectives, determine problems, and provide suggestions for the process of the project implemented for the second-year students at Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University. The sample used included 168 second year teacher students at Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University. Data were collected using a 5-rating scale questionnaire and were analyzed using percentage, average, standard deviation, and content analysis. Research results were as follow: 1) The overall results on the project evaluation on the teacher production for local development using CIPPA Model was at high level. 2) Problems and suggestions for the process of the project were found as follow: (2.1) Conditions of project's procedure aspect indicated the timeframe was critical. There was not enough time to prepare for students' activities. Suggestions were offered that the process should be planned in advance and the project should be set at the beginning of the semester. (2.2) Basic factors of the project aspect found that a group divided students with the same program. Students from different programs would offer more opportunity to share and learn from each other. (2.3) Process of the project aspect found that some activities of each station were duplicate. The activity should be more interesting and clearer with the appropriate timeframe. (2.4) Outcomes of the project aspect indicated the duration of times spent with ideal teachers were too short. Students should be provided longer time to interview and observe teachers while working at school.

Keywords: Project Evaluation on Teacher Development, Teacher Production for Local Development Project, CIPP Model, Faculty of Education Ubon Ratchathani Rajabhat University

บทนำ

“ครู” เป็นบุคคลสำคัญในระบบการศึกษา ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพเริ่มต้นจากการผลิตบัณฑิตครูที่มีคุณภาพ อันจะนำไปสู่การเป็นครูที่มีคุณภาพและส่งผลต่อการสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุด ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพ มีศักยภาพเป็น “ครูเพื่อศิษย์” อย่างสมบูรณ์ มีทักษะการเรียนรู้และต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต (วิจารณ์ พานิช 2557) มีสมรรถนะและความเชี่ยวชาญในการทำงานที่ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีต่อการทำงานที่เน้นทักษะมากกว่าความรู้ (กฤษณพงศ์ กีรติกร 2557: 96) ดังนั้นการพัฒนาบุคคลที่อยู่ในสถานศึกษาเพื่อที่จะเข้ามาเป็นครูในอนาคต จึงต้องให้ความสำคัญและมีกระบวนการผลิตที่ตอบสนองกับความต้องการในการพัฒนาการศึกษาในอนาคตโดยสถาบันการผลิตครูเป็นหัวใจหลักสำคัญในการผลิตบัณฑิตครูที่มีคุณภาพ

ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2559 โดยมีเป้าหมายการดำเนินการระหว่างปี พ.ศ. 2559-2570 เพื่อส่งมอบครูที่มีคุณภาพแก่หน่วยงานของรัฐเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ได้กำหนดให้สถาบันผลิตครูเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่แต่ละภูมิภาคจัดกิจกรรมค่ายครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสถาบันผลิตครูเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอันจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาทั้งด้านองค์ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สำนักงานปลัดกระทรวง อว. กำหนดให้จัดกิจกรรมในลักษณะ Enrichment Program โดยสถาบันผลิตครูและจัดกิจกรรม Summer Camp โดยความร่วมมือกับสถาบันผลิตครูใน

เครือข่ายภูมิภาค เพื่อเป็นฐานรากในการสร้างครุคุณภาพสูงเมื่อการศึกษาจะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการในท้องถิ่นภูมิลำเนา เป็นผู้นำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาของประเทศที่จะเห็นผลได้อย่างชัดเจน ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของเด็กไทยให้ได้มาตรฐานสากล โดยรูปแบบการพัฒนาเป็นแบบกระจายความรับผิดชอบเป็นเครือข่ายภูมิภาคทั่วประเทศ

โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกคนเก่ง คนดี เข้ามาศึกษาวิชาชีพครูในสถาบันผลิตครูที่มีคุณภาพที่มีการยกระดับคุณภาพระบบการผลิตครู โดยมุ่งหวังที่จะสร้างและไปเป็นกำลังสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในท้องถิ่น นอกจากนักศึกษาที่รับทุนผ่านการเรียนการสอนในหลักสูตรผลิตครูที่มีคุณภาพแล้ว ได้กำหนดให้สถาบันผลิตครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (Enrichment Program) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียนที่เรียนในหลักสูตรให้มีความมุ่งมั่นและชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการครูดี ครูเก่ง และเป็นผู้นำชุมชน โดยกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีแนวทาง การดำเนินการในสถาบันผลิตครูร่วมมือกับภาคีเครือข่าย และการดำเนินการในลักษณะเครือข่ายภูมิภาคผ่านกิจกรรม Summer Camp เพื่อสร้างเครือข่ายครุคุณภาพระหว่างสถาบัน

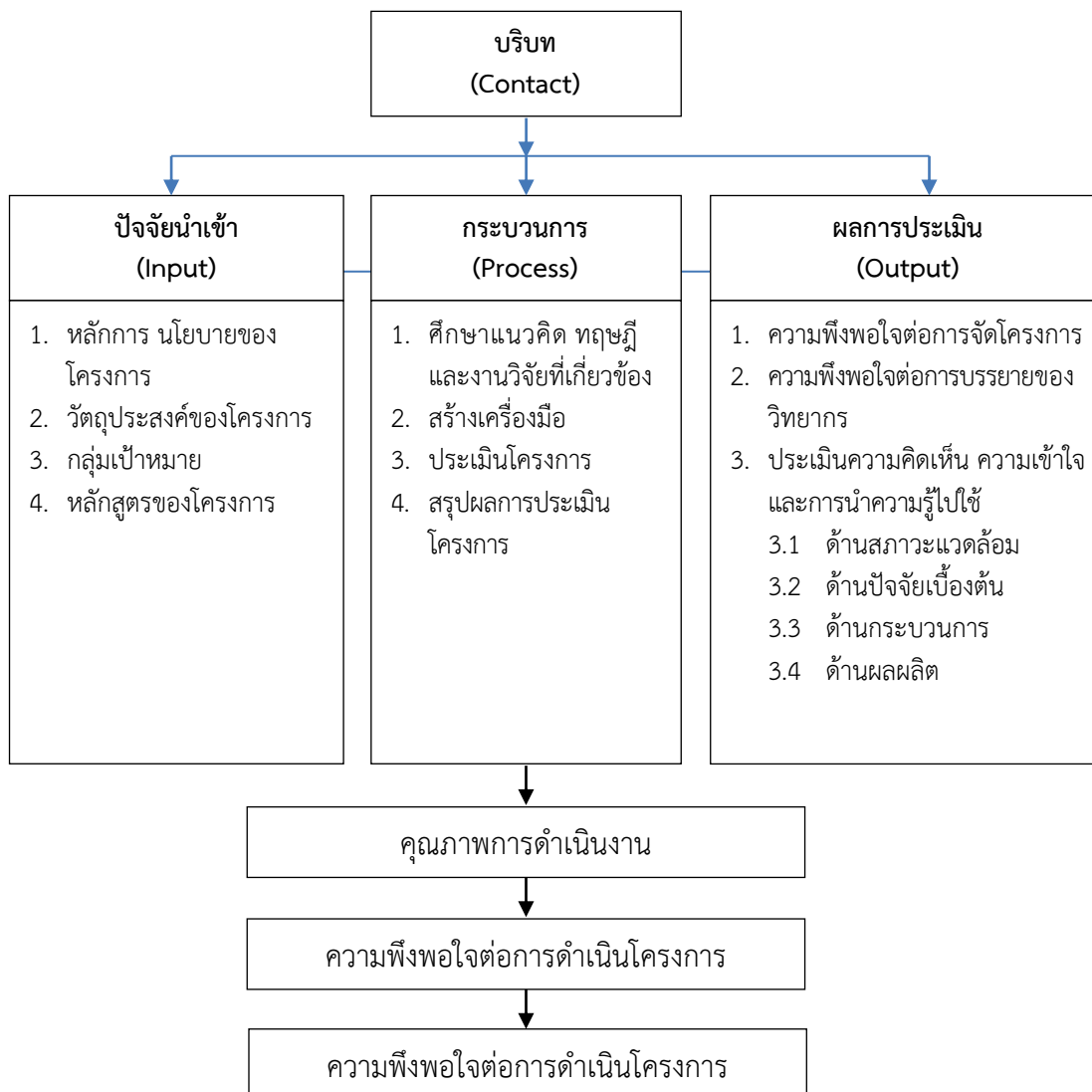
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นสถาบันผลิตครูที่วางรากฐานการผลิตครูคุณภาพให้กับสังคมท้องถิ่นมาเป็นเวลากว่า 104 ปี โดยเริ่มจากการเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นต่ำ โรงเรียนฝึกหัดครูอุบลราชธานี และในปี พ.ศ. 2499 ได้ดำเนินการโครงการผลิตครูชนบท ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและองค์การยูเนสโก ที่นับเป็นโครงการผลิตครูที่สำคัญและเป็นรากฐานสำคัญของระบบผลิตครูในโครงการต่าง ๆ ในลำดับต่อมา อาทิโครงการครูทายาท โครงการครูพันธุ์ใหม่ และในปี พ.ศ. 2558 ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาระบบผลิตครูโดยใช้โรงเรียนสุภาพะเป็นรากฐานสำคัญของระบบผลิตครูในโครงการต่าง ๆ ในลำดับต่อมา อาทิ โครงการครูทายาท โครงการครูพันธุ์ใหม่ และในปี พ.ศ. 2558 ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาระบบผลิตครูโดยใช้โรงเรียนสุภาพะเป็นฐาน ซึ่งเป็นโครงการวิจัยร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสถาบันวิจัยระบบการศึกษา (IRES) เป็น 1 ใน 10 มหาวิทยาลัยราชภัฏที่พัฒนา และใช้หลักสูตรผลิตครูฐานสมรรถนะนับเป็นองค์ความรู้สำคัญของการพัฒนาระบบผลิตครูของคณะ กระทั่งปี พ.ศ. 2562 ได้ร่วมกับกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ร่วมพัฒนาและขับเคลื่อนสูตรผลิตครูฐานสมรรถนะหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (4 ปี) ด้วยพันธกิจหลักของการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และการเป็นสถาบันผลิตครูที่มีนักศึกษาทุนผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 420 คน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อการผลิตครูคุณภาพให้กับสังคมท้องถิ่น โดยความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในระดับท้องถิ่น และระดับภูมิภาค ตามจุดเน้นของโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่นเพื่อสร้างครูดี ครูเก่ง และเป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาในท้องถิ่นอันจะส่งผลต่อคุณภาพของระบบการศึกษาในภาพรวมของประเทศในลำดับต่อไป ตามปรัชญาของคณะที่ว่า “พลังปัญญา รัก ศรัทธา และพัฒนาวิชาชีพครู”

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการการดำเนินงานการจัดโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น กรณีนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินการโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น กรณีนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์กรอบเนื้อหาแนวคิด ขอบข่ายและภารกิจโครงการ พัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP Model กรณี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปเป็น กรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการ

การประเมินโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP Model กรณีศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) วิธีการประเมินได้ประยุกต์ใช้รูปแบบจำลองชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่การประเมินบริบท (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า โดยมีขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 168 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านความรู้ ความเข้าใจ และการนำความรู้ไปใช้เป็นแบบสอบถามต่อการดำเนินการจัดประเมินโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการจัดโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
3. การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพรรณนา ซึ่งจัดระดับการวัดข้อมูลประเภทอันดับ 5 ระดับ ตอนที่ 3 สังเคราะห์ ปัญหาและข้อเสนอแนะ
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC และการหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของ Cronbach และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient)

สรุปผล

การประเมินโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีสรุปได้ดังนี้

1. จากผลการประเมินโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP Model กรณีศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากคือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น รองลงมาคือ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านผลผลิต และด้านกระบวนการ
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า
 - 2.1 ด้านสภาวะแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์และพัฒนาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนและความเป็นครูมืออาชีพ
 - 2.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากคือ กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีสมรรถนะทางวิชาชีพครู รองลงมาคือ กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม มี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีสมรรถนะทางวิชาชีพครู และการดำเนินงานด้านงบประมาณสนับสนุนมีความเหมาะสมเพียงพอในการบริหารจัดการ

2.3 ด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากคือ กิจกรรมของโครงการสามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ กิจกรรมโครงการสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง และมีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากคือนักศึกษามีทักษะการใช้ชีวิตและจิตอาสา เป็นครูที่สามารถเข้ากับสังคมยุคปัจจุบัน และเป็นที่ยอมรับให้กับชุมชนได้ รองลงมาคือ การดำเนินการจัดโครงการเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดการประเมินโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP Model กรณีนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีมีดังนี้

3.1 ด้านสภาวะแวดล้อม ในการดำเนินการจัดกิจกรรมกระชั้นชิดเกินไปควรมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าหรือควรให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อน และในการดำเนินการควรจัดโครงการในช่วงเปิดภาคเรียนใหม่

3.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น เพื่อจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมากขึ้น ควรปรับให้นักศึกษาคณะสาขา

3.3 ด้านกระบวนการ รูปแบบของกิจกรรมในแต่ละฐานมีความซ้ำซ้อนกันในบางเรื่อง ควรมีการกำหนดกิจกรรมในแต่ละฐานให้ชัดเจน

3.4 ด้านผลผลิต ระยะเวลาในการเข้าไปศึกษาเรียนรู้กับวิทยากรครูดีเด่นสั้นเกินไปควรกำหนดระยะเวลาให้มากขึ้นและมีโอกาสในการร่วมเรียนรู้และแลกเปลี่ยนมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยพบประเด็นหลักที่สำคัญนำมาอภิปรายดังนี้

ตามรูปแบบการประเมินทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ผลการประเมินมีความเชื่อมั่นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด คือ การดำเนินงาน มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาการดำเนินงาน การศึกษาความต้องการของบุคลากรที่ร่วมดำเนินโครงการ โดยประสานกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดวางแผนและจัดทำโครงการพัฒนาให้ตรงตามสภาพที่แท้จริงมากที่สุด ทำให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าหน่วยงานใดมีการวางแผน โดยวางแผนเป็นไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ มีแผนงานที่ดีตั้งแต่ต้น การปฏิบัติงานตามแผนย่อมมีประสิทธิภาพสูง นอกจากนั้นการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานตามขั้นตอนโดยละเอียด การดำเนินงานตามปฏิทินปฏิบัติงานที่กำหนดทุกขั้นตอน และทุกกิจกรรม ทำให้ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพ โดยเฉพาะการนิเทศติดตามกำกับ และให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ทราบถึงวิธีให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานว่าการเอาใจใส่ดูแลผู้ปฏิบัติงาน เป็นการให้ขวัญและกำลังใจอย่างหนึ่ง สำหรับการประเมินโครงการนับเป็น

ส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ร่วมดำเนินโครงการทราบผลสำเร็จของการดำเนินงาน เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับที่สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2551: บทนำ)กล่าวไว้ในบทนำของรวมบทความทางด้านการประเมินโครงการว่า การบริหารโครงการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง การปกครองก็ตามจะบังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นต้องอาศัยการประเมินโครงการ (Project Evaluation) ที่เป็นระบบ คือ ผลจากการประเมินโครงการได้ทันทั่วถึงและเมื่อได้ดำเนินโครงการไปแล้ว ย่อมต้องการทราบว่าโครงการนั้นได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่เพียงใด คัมกับทุนและแรงงานที่ลงทุนไปหรือไม่ สุรัช จิวเจริญสกุล (2556: 144-145) ได้ประเมินโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring โดยใช้การประเมินแบบ CIPPIEST Model ซึ่งผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการพบว่า การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามแผนพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับโสภา แซ่ลี (2558: 3-4) ซึ่งประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยการประยุกต์ใช้รูปแบบจำลองของชิป (CIPP Model) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความสอดคล้องทางด้านบริบทและสถานะแวดล้อม ความพร้อมทางด้านปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงาน ความเหมาะสมในการดำเนินงานและกระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์มีดังนี้

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP Model กรณีนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี เพื่อนำไปใช้และในการวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

- 1.1 ควรมีการวางแผนการดำเนินโครงการให้มีระยะเวลาการดำเนินการที่เหมาะสม
- 1.2 ควรมีการออกแบบรูปแบบการจัดโครงการที่มีความเชื่อมโยงในแต่ละฐานกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่า ข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP Model กรณีนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อนำไปใช้และในการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

- 2.1 ศึกษารูปแบบการพัฒนานักศึกษาในโครงการครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิผล
- 2.2 ศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพของนักศึกษาในแต่ละสาขา

เอกสารอ้างอิง

- กรมสามัญศึกษา. (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษณพงศ์ กีรติกร. (2552). วิฤติ กระบวนทัศน์ มโนทัศน์ การปฏิรูปอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.
- เขตปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2545). แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- วิจารณ์ พานิช. (2557). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. นครปฐม: ส เจริญ การพิมพ์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2551). วิธีวิทยาการประเมิน ศาสตร์แห่งคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ จิวเจริญสกุล. (2556). รายงานการวิจัยประเมินโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการ สร้างระบบพี่เลี้ยง *Coaching and Mentoring*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โสภา แซ่ลี. (2558). การประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. กาญจนบุรี: คุรุศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.